

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

XI. évfolyam.

FIUME, péntek 1914. január 30.

24. szám.

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3. l. em.
Nyomda telefonszáma (lapzártá előtt) 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy hóra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Az élet iskolája

—«0»—

A karácsonyi időszak az olvasni szerető közönségnek minden évben bő termést hoz. A napilapok karácsonyi számát alig bírja az ember a kezében tartani nagy terjedelmük miatt. Minden lap azon van, hogy legelső munkatársait sorakoztassa a karácsonyi számba. Így vagyunk a szaklapokkal is. A tanításügyi lapokban Takács Menyhért dr. jászói prépost cikkelye ragadta meg különösen figyelmemet, amelyet a Néptanítók Lapjában írt „Az élet iskolája” címén. A közlemény vezető gondolata az, hogy neveljünk az életnek. Nagy tudással, széles látókörrel, meggyőző érvekkel fejtegeti a közleményben az élet pedagógiáját. „Mikor az életnek nevelünk, mikor nem az iskolának, hanem az életnek tanulunk, nem szabad elfelejtenünk — úgy mond — hogy az iskolában eltöltött idő maga is jelen tékeny része az életnek. A diplomatikus életpályánál 16—17 esztendő, vagyis egy fél emberöltő, a legegyszerűbb munkásnépnél is legalább hat esztendő az az idő, amelyet a fiatal nemzedék az iskolában eltölt”.

Hosszasan elgondolkoztam a cikk fölött és kerestem azon segítőeszközöket, amelyeknek igénybevételével a cél eléréséhez: az életre való neveléshez, hozzájárulhatnánk. Tagadhatatlan tény, hogy az iskola alig tud megfelelni azon kívánalmaknak, amelyeket vele szemben az egyének harmonikus nevelése támaszt, mert hiszen szükséges az el-

méleti tudás, kell, hogy az ismereteknek gyakorlati értéke legyen és gondoskodni kell főleg arról, hogy az ifjúságnak oly nevelést adjon, amely az életben való boldogulását biztosítsa. Ez utóbbit illetően nem egészen indokolatlan az a panasz, hogy ifjúságunk nem eléggé életrevaló, hogy nem rendelkezik a kellő mértékben azon tulajdonságokkal, amelyek arra képessé tennék, hogy az életkörülményeket helyesen felfogva, azokba beilleszkedjék és meglegyen benne az az ügyesség, hogy a különböző élethelyzetek követeléseinek megfelelhessen.

Az öntevékenységgel a nevelő arra törekszik, hogy a tanítvány ne a készet kapja nevelőjétől, hanem maga kutasson, a saját maga erejéből jusson a szükséges irányítás mellé, a kitűzött célhoz. Röviden: az öntevékenységgel a vezető a tanítványt munkálkodni, cselekedni kényszeríti. Hogy ez nemcsak pedagógiai, hanem bárminek a megtanulására az egyedüli helyes út, az kétségtelen, mert hiszen abból, ha mindig a készet kapjuk, azt vagy ujat alkotni csak nehezen vagy soha meg nem tanulunk. Az önállóság pedig már az öntevékenység gyümölcse. Aki maga tud alkotni, az már az önállóság útján halad, csakis a helyzet és a szükségletek változnak.

Ujabb időben a munka-iskola tipusa foglalkoztatja a tanférfiakat. Az ember földi rendeltetése kétségkívül a munka. Tétlenséggel még senkisémet vált hasznára embertársainak, semmittevéssem nem lendítünk sem önmagunk, sem mások sorsán. Csak a munkás élet érdemes az elismerésre,

csakis ez áldás a nemzetre és az emberiség-re. Helyes tehát az a törekvés, hogy az iskola, mint az életre való előkészülésnek a helye, tanítson meg dolgozni, kedveltesse, szerettesse meg a munkát az iskola társadalmával, mert szerencsés, boldog ember, a közösség hasznos tagja csakis a dolgozó ember lehet, aki tud és akár is munkálkodni. A kérdés csakis az, hogy milyen legyen a munka-iskola. Nem állítható jogosan, hogy a mai rendszerű iskola nem volna munka-iskola, hiszen ebben is folyik munka, még pedig nehéz, fárasztó munka. Hiszen a panasz éppen az, hogy a mai iskola követeléseivel tulerölteti az ifjúságot. De igenis szó lehet arról, hogy a tisztán elméleti ismeretek mellett legyen a középfokú iskolának is legalább egy olyan tanítási tárgya, amely kifejezetten a munkára való nevelés szolgálatára alkalmas. Időszzerű ezen kérdésnek a fejtegetése most azért is, mivel a középiskola reformja, a gyakorlati élethez közelebb való hozása, most van napirenden.

A középiskolai tanítás rendszerének megváltoztatásával felvetődött egész közoktatásunknak egységesítése is, hogy t. i. szoros, szerves kapcsolat legyen iskoláink összes tagozatai között. Ezen szempontra való tekintetből azt látjuk például, hogy az elemi iskolában vannak egyes tárgyak, amelyek a középfokú iskolák nem kultiválnak és amelyeket az elemi iskola tanítástervébe egyenesen a gyakorlati életre való nevelés, a munka megkedveltetése és az alkotó képesség fokozása céljából állítottak be. Ezt a célt a szülői tanításával igyekeznek az ele-

„A Tengerpart” tárcája.

A gyászruhás hölgy.

Bódult fejvel távoztam a kaszinóban tartott táncmulatságról. Oly heves főfájásom volt, azt hittem, millió parányi Loreleyek lejtének ereimben haláltáncot.

A csipős decemberi levegő oly kellemesen hatott, szinte fellélegzettem első érzésemre, boldogan ropogtattam a lábam alatt elterülő óriási hószőnyeget, melynek szűzfelülete mélyen sülyedt lábam nyomán.

A hold tele fényvel, de kissé fázósan mosolygott a földre, ezüst sugarai messze bevilágították a városka területét.

Oly szép az a végtelenbe terülő hóköpeny, oly üdítő hatást gyakorolt kissé elfáradt izmaimra.

Ruganyos léptekkel indultam a folyó felé. Eszem ágában sem volt, hogy hazamenjek. Élvezni akartam a fehér természetet, éreztem, megifjult lelkem e látványra. Teli tüdővel szívtam a holdsugaras levegőt magamba, aztán kéllelogzékör gyönyörködtem a pára lassu oszlásában.

Körülföttem misztikus esend uralkodott. A hó még sehol sincs letaposva, az érintetlenség szimbólumát állította elő. En meg csak mentem feltartóztatlanul, rendületlen előre, egy megfoghatatlan gyönyörög-

rabolta öntudatomat, rabjává tett.

Ott kanyarog a folyó feketén, mogorván, bus homlokát befúrta a partba, alant kigyózik, rohan előre valami rejtett szándékkal.

Megállva a parton, önfeledten nézek a szeményes habokba, hol apró hálacsukák helyett kisebb-nagyobb jégdarabok török egymást, majd hallom egyes táblák pamaszos nyöszörgését, mely viadalarra kelye egy másikkal, ketté tört derékkal sülyed a folyó feketeségébe.

Most gondosan leporolom a havat a padról és leülök. Szemem véletlenül megakad egy parányi lábnyomon, mely kétségkívül valami női cipő lenyomata lehet. Filozófálni kezdtem. A havazás röviddel a kaszinóból való távoztom előtt állt be. Most reggeli három óra. Mondjuk fél óra előtt még esett a hó. Mit kereshet egy magányos nőcske ily késő órákban itt... a folyó partján. Rejtélyes dolog. Csak nem...

Közel voltam a kétségbeeséshez. Felugrottam, hátha még tehetek valamit. Hátha még nem késő.

Vendékként követtem a nyomokat, melyek oly szelíd határozottsággal és mégis oly bájjal, könnyedén rajzolódtak a hóba. Csaknem rohannva hasítottam az éles levegőt, nem volt ugyan melegem, mégis felgomboltam a kabátomat, hogy az se akadályozzon. Itt magas volt a hó, mélyen süppedt be

a parányi láb. Akaratlanul megálltam, hogy gyönyörködjem a hűségig metszett körvonalakban. Látszott a lenyomaton a megfelelő izmok vibráló játéka, de a következő szempillantásban hallani véltem a kis gazdája segélykiáltását. Folytattam utam, hiszen a nyomok után. Ah, most tétován megállhatott a nő. A hóba rajzolt cipők nyoma három irányba ágazott. Talán körülnézett, vagy megpihenni akart? Egyik nyom a folyó felé vezet. Megborzadtam. Mi lesz a vége ez izgató hajszának.

Tovább, tovább — üztem magam. A hold most álmosan tukarta be arcát egy darab felhőrongygyal. Ez kissé megzavart. Még borzongatóbbnak találtam a jütököt. Korholni akartam magam, hogy belefogtam, de aztán védelmemre kelt a férfiaság és lenyomta a feltolakodó hangokat.

Tovább, tovább, tovább... A féhérség világított, ra meg az utszéli lámpák is segítségemre siettek sárga, álmosan pislogó fényükkel.

A nyom egyenesen a folyó felé vette irá-

GRAND CAFE' BORSA
:: FIUME, Baccich-palota :
Fiume legujabbés legszebb kávéháza

mi iskola elérni. Hogy a szlőjd tanítása igen nagy erkölcsi értékek emelésével jár és hogy az öntevékenységet fölülte táplálja, amivel az alkotó képességnek tág teret nyit, az ma oly elismert igazság, amit érvekkel indokolni nem szükséges. De kérdelem, ha a szlőjd az életre való praktikus nevelés tekintetében és a morális erő fejlesztésében annyira fontos tényező iskoláink tagozatában, akkor miért nem volna ugyanaz a hatás és sikere a középfokú iskolákban is? Sőt én azt hiszem, hogy ezen befolyása a középfokú iskolákban még fokozódnék. Nem bizonyít-e emellett az egyidőben annyira elterjedt lombfűrészelés, faégetés, fényképezés, stb.? Az ember természetében rejlő eszelekvési vágy, amely szinte ellenállhatatlan, mindenképen kielégítést kíván, a mit a nevelésnek föl kell használnia arra, hogy azt oly irányba terelje és engedje érvényesülni, amiáltal az ifju etikai erejét növelheti és társadalmi, szociális feladatainak a jövőben való teljesítésében nevelődik. Fölülte fontos és egészséges sport üzése a test fejlődése szempontjából, de emellett teret kell biztosítani annak is, hogy az ifjuság a munkát megszerthesse, azzal, hogy a középiskola reformjával erre egy külön tárgyat rendelnének. Ennek a gondolatnak a megvalósítását, bár más alakban, látjuk is már, még pedig a gazdasági és ipari irányu polgári iskoláknak szervezésében. Ezen a nyomon haladva, a szlőjd magasabb fokának helyet kellene adni a középfokú iskolákban is, hogy ifjainknak eszelekvő öntevékenység kifejtésére alkalmuk és módjuk legyen.

Most, a középiskola reformjának idején időszerű volna a munkára való nevelésnek nagy jelentőségét alapos megfontolás tárgyává tenni mindazoknak, akik ezen korszakos reformra befolyanak, hogy ezzel az iskolát közelebb hozzuk az élethez és az az élet iskolájává legyen. Ha pedig egyszer iskoláinkban a muzeumok és laboratóriumok mellett ott fogjuk találni az alkotó munka és eszelekvő öntevékenység helyét: a munka-műhelyt is, különösen a realiskolákban, ami a jelenkor szociális, demokratikus és főleg praktikus eszmeáramlata szerint soká már nem is késhet, akkor a szlőjd tanítását beállítják a középfokú iskoláknak tanítástervébe is.

nyát. Oh Fátum...

Mintha szaladt volna a nő, a süppedések csak a felszínen észlelhetők. Én is szakadni kezdtem. A hold közben nira előbűnt rejtekéből, nóból bevilágította a tért. Mellettem futott árnyékom, mely hosszan terült el a fehér hóra.

Még néhány perc és oélnál leszünk — bizztam magam. Már tisztán kivettem a parton elszórt füzek széles kontúrjait. Lépésem meggyorsítottam. Háttha kellő pillanatban érkezem. Egyetlen momentum késés egy életbe kerülhet. Elmaradtak mögöttem a lámpák. Tisztán a nagyogó holdvilágra voltam utalva.

A parányi cipők fűgén, talán könnyedén vitték gazdájukat az enyészotbe.

De nini! Édes Istenem...!

A következő percben libegve fogtam meg karját. Egy gyászruhás hölgy nézett mereven, öntudatlanul a vízbe.

Halkan felsikoltott, midőn megragadtam karját. Arcát nem láthattam, mert sűrű fekete fátyol fedte.

— Mit akar tenni hölgyem? — kérdelem, remegő, faldokló hangon.

— Kicsoda ön, úram... volt a felelet.

— Megmentője.

— Távozzon. Mit köti magát a más dolgába.

Nem tudtam mit válaszolni, csak egy a

A hajóstársaságok új szerződésai.

Mint már megírtuk, a képviselőház tegnapi ülésén terjesztette be a kereskedelmi miniszter az egyes hajóstársaságokkal kötött szerződések becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatokat, szám szerint ötöt. A szerződések szerint az állam ez évi július 1-től kezdődőleg évenként közel 11 millió korona államsegélyt fizet az Adria, a Magyar-horvát, a Magyar Folyam és Tengerhajózási, valamint a Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaságoknak eddigi hajójáratok fejlesztése és új felszerelése fejében. Ez az évi segély azonban tekintélyesen emelkedik, ha a szerződésekben megállapított hajójáratokat szaporítják és ha majd az államsegélyek az 1909. évi VIII. telek értelmében adókötelesek lesznek, mert ez utóbbi esetben az állam olyan mértékben emeli föl a szubvenciókat, amekkora az adóteher lesz. A szerződéseket mind tizenöt évre kötötték, csak a Magyar Folyam és Tengerhajózási Társasággal kötött szerződés szól huszonöt évre.

Az új szerződéseket részletesen a következőkben ismertetjük:

Az Adria.

Az Adria kötelezettséget vállal, hogy jelen szerződés érvényességének tartama alatt rendszerint saját hajóival a következő járatokat fogja főtartani:

— hetenkint egy járatot Fiuméből Olaszország fontosabb kikötőinek és Marseillének érintésével Barcelonába és Valenciába s innen vissza Fiuméba;

— hetenkint egy további járatot Fiuméből Olaszország fontosabb kikötőinek érintésével Marseillera s innen vissza Fiuméba;

— kéthetenként egy járatot Fiuméből Tuniszba, Algirba, Marokkóba és a Kanári-szigetekre s innen vissza Fiuméba;

— kéthetenként egy járatot Fiuméből Tripolisba és Benghaziba s innen vissza Fiuméba;

— évenként tizenkét járatot Fiuméből Braziliába és innen vissza Fiuméba.

Ezeket a járatokat személyszállításra is berendezett hajókkal kell főtartani.

Ezenkívül a következő járatok tartandók még fenn. A kivitelben: évenként 12 já-

fogam közt morzsoltam: „Hálátlan.“ Élesen szemügyre vettem. Majd lágyabb hangon mondta: „Miért jött ide, mit akar tőlem?“

— Még jókor érkeztem, hogy...

— Visszaadjon az életnek, a nyomor-nak.

— Tebát mégis?

— Utálok mindent, magamat, mindenkit. Idejöttem, hogy belémszorítsam az életet, de... Uram, féltem a haláltól — tört ki sírásban az utóbbi szó ajkán.

— Ne sirjon hölgyem, bekisérem a városba, a lakására.

— Nem, nem, soha... — tiltkozott élesen.

— Aztán ily vékony ruhában, hölgyem. Meg fog fájni.

Szó nélkül vettem le bundám, hogy reá adjam. Szegény ugy didergett.

— Ön nagyon jó hozzám. Nem is érdemlem meg.

— Így la! — szóltam boldogan, midőn a nőcske finom alakját kabátom fedte. — Most karoljon belém és menjünk e szomorú helyről.

Utközben nevémet, állásomat, stb. kérdezte, majd én kértem, leplezze le önmagát. Felhajította sűrű fátyolát és én tisztán kivettem a holdvilágnál finoman metszett vonásait és meglepődtem.

— Margitnak hívják, mást egyelőre nem

ratot Fiuméből Glasgowba, Londonba, Rotterdamba, Antwerpenbe, Rouenba és Bordeauxba; a behozatalban: évenként 12 járatot Glasgowból és Bordeauxból Fiuméba.

A társaság köteles gondoskodni tovább arról, hogy Fiuméből úgy Lisszabonba, mint Leixoesba (esetleg Oportoba) évenként 12—12 hajózási összeköttetés rendszerint saját hajóival tartassék fenn.

A társaság a kereskedelemügyi miniszter ezirányu kívánságának nyilvántartásától számított három hónap alatt köteles lesz, minden külön államsegélyre való igény nélkül, a kiviteli járatok megfelelő meghosszabbításával, avagy esetlen önálló járatok beállításával Fiuméből Liverpool, a Hullba és Hamburgba, továbbá külön behozatali járatok létesítésével Liverpoolból, Hullból, Londonból és Hamburgból Fiuméba évenként legalább 12—12 hajózási összeköttetést rendszerint saját hajóival fentartani.

Ha a társaságnak 35 hajóból álló szerződéses hajóállományában a szerződés tartama alatt bármely okból apadás állana be, köteles a társaság a szerződés és hajóállományból törölt hajók helyébe az azok eredeti állapotával minden tekintetben legalább is egyenértékű új hajókat mielőbb beszeresni.

A társaság személy- és pedgyász-díjszabása Fiuméből és Fiuméba minden tekintetben a kereskedelemügyi miniszter rendelkezése alatt áll s a magyar yasuti állomásokról egy összegben kifejezett díjtételeket fog a szállítók rendelkezésére bocsátani.

A társaság által letett és korábbi szerződése alapján a budapesti IX. kerületi m. kir. állampénztárnál őrzött 200.000 korona biztosíték jelen szerződés lejártáig letétben marad.

Jelen szerződés 1914 július 1-én az 1901 évi VII. törvényekbe iktatott és az 1913. évi XXVIII. törvényekkel meghosszabbított szerződés helyébe lép és ettől számítva 15 évig, vagyis 1929. évi június hó 30-ig marad érvényben.

A társaság összes szerződéses kötelezettségeinek szabályszerű és hiánytalan teljesítéseért évi 4 millió 600.000 korona államsegélyben részesül, mely utólagos havi részletekben fog a budapesti m. kir. állampénztárnál a társaság szabályszerű nyugtáira kifizettetni.

A társaság köteles a kereskedelemügyi

mondhatok. Engedje el a többi.

Beértünk a városba, egy arra menő bérkocsit szólított, levette kabátom, aztán rám segítette.

Már benn ült a kocsiban, midőn újra felnyitotta annak ajtaját.

— Tibor!

Hozzásiettem.

— Parancsoljon!

— Holnap este a folyóparton várlak. Pá.

Most megkapta két kezem, magához rántott és megcsókolt.

Homályosan emlékszem, láttam a tovasiető kocsit ablakából a fehér zsebkendőt lobogni.

A kályha vigan duruzsol. Elmélázva nézem cigarettám eszálló füstfellegét. Most halkan benyit a szobába nőm és velem szemben helyezkedik el.

— Emlékszel kiesi fiam? Akkor is ilyen zord idő volt.

— Igen. Akkor lettem a tied, Tibor — szólt és forró esőket nyomott homlokomra. Ez a esők is, mintha ugyanolyan izű lenne. Keblemre vontam, aztán elesukló, remegő hangon mondtam:

— Margitom, te drága, gyászruhás karcóság.

Radnai Oszkár.

— **Nehéz kikötés.** A tegnap délután Fiuméba érkezett San Matheo vitorlás nem tudott a bóra miatt kikötni. A Vontató gőzös indult segítségére s bevontatta a kikötőbe.

A „Budapest” hadiállomáshajó, amely tegnap reggel a haditengerészeti akadémia növendékeivel gyakorlatra indult, tegnap délután visszatérőben nem tudott befutni a belső kikötőbe, mert heves bóraroHAMOK támadták. Estefelé a szél erejének esökkenésével a hadihajó bejöhett a kikötőbe.

— **Hajóbaleset.** Raguzából jelentik lapunknak, hogy az utóbbi napokban dult heves bóra vihar következtében a „Nada” gőzös zátonyra jutott. A mentési kísérletek megtételére több gőzös ment a baleset színhelyére, de ugylátszik, hogy a gőzöst és rakományát nem lehet megmenteni.

— **Gyilkos szélroham.** Triesztben tegnap egy szélroham végzetes szerencsétlenséget idézett elő. A kikötőbe igyekvő „Isanzo” gőzös egyik darukarját a heves szélroham letörte és rádobta Repovich József 20 éves matrózra. Repovich a nagy súlytól megtántorodott és a hajókorlátot át a tengerbe esett. Mire segítségére siettek, a szerencsétlen hajós elmerült a habok rejtelmes mélységében. Holttestét még nem sikerült megtalálni.

— **A bóra áldozata.** Tegnap este 6 órakor a Castello utcán egy bóraroHAM földrepette Bonicei Janka 56 éves asszonyt, a ki esés következtében megsebesült a homlokán s agyarázkódást szenvedett. Beszállították a kórházba.

— **Párbajvétség miatt.** Dardi Vazul városi tanácsvezető tegnap délben megjelent az ügyészségen, hogy a törvényszék által párbajvétség miatt reá szabott kétnapi államfogházbüntetést kitöltse.

— **Tanulmányuti jelentések.** A Fiumei M. Kir. Kiviteli Akadémia Hallgatóinak Köre tegnap délután felolvasó gyűlést tartott. Jelen volt Kritza István akadémiai igazgató, dr. Schwalm Amadé, Krisch Jenő, dr. Romwalter Alfréd, Szendrey Mihály akadémiai tanárok és a kör tagjai. A gyűlést Toplak Ferenc elnök nyitotta meg és üdvözlővén a megjelent vendégeket, Hammes János, a kör főtákarának adta át a szót, ki Marseilleről hosszú és adatokkal gazdag jelentést olvasta fel, különös tekintettel a Magyarországgal való forgalomra. Friedmann Lajos Lipcséről és Freund Ignác Frankfurtról tartott szép, tartalmas és tanulságos felolvasást a jelenlevők általános tetszése mellett.

— **Arany balladái olasz fordításban.** Sirola Ferenc állami főgimnáziumi tanár, aki magyar költők és írók műveinek fordítása által már elismert névre tett szert, most legújabbán kiadta Arany balladáinak fordítását prózában. A balladák meséjének prózában novellaszerűen való megírása az az előnyvel bír, hogy a nagy költő gondolatait a fordító precizen, hűen viszi az olvasó lelkébe. A jeles fordítónak még több más hasonló munkája előkészítés alatt áll.

— **Az örült katona rémtette.** Tegnap beszállították a zenggi kórházba Alagies József Jellasiék-közkatonát, aki hirtelen megőrült s több helyen megsebesítette magát. A kórházban, ahová csak ideiglenesen vitték s nem tették kellő helyre, a katona valami éles eszközt talált s azzal kivágta testének legkényesebb részét. A szerencsétlent beszállították a fiumei csapat-kórházba s itt az orvosok gyors operációt végeztek rajta. De aligha marad életben.

— **A gyilkos gerenda.** Megirtuk, hogy a Delta farakodóhelyen egy gerenda ráesett Mrzljak Mihály negyven éves napszámosra,

aki ennek következtében súlyos sérülést szenvedett a fején. Tegnap a szerencsétlen ember belehalt sérülésébe. Özvegye és gyermekei teljesen támasz nélkül maradnak.

— **Egy vitorlás veszedelemben.** Tegnap délután Ika közelében a San Matteo vitorlás vitorlái az erős bóra tönkretette, úgy hogy a hajó a szél és a hullámok játékszerévé vált. Az Abbaziából jövő Stefánia gőzös indult a vitorlás segítségére, amelyet Fiuméba vontatott.

— **A gyógyulás útján.** Megirtuk tegnap, hogy Flegar Amália pisinói születésű pincélnő öngyilkossági kísérletet követett el, mert volt kedvesének felesége állandóan üldözte. A kórházból ma azt jelentik, hogy a leány állapota jelentékenyen javult.

— **A kikötőből.** Jan. 29. Erkezett: Salerno angol gőző Hullból, 50 tonna tőkehalal, 30 tonna fával, 10 tonna kávéval, 50 bál üres zsákkal és 25 üres vashordóval; Gróf Serényi Béla magyar gőzös Rotterdamból, 4700 tonna kőszénnel; Persia osztrák gőzös Pólából üresen; Giuseppina olasz gőzös Anconából üresen; Barletta olasz gőzös Velenéből, 10 tonna vegyes áruval és 10 üres hordóval; Plitvice magyar gőzös Angaurából, 6200 tonna foszfáttal; Árpád magyar gőzös Triesztből, üresen;

Indult: Ultonia angol gőzös Newyorkba, 500 tonna babbal, 300 tonna ásványvízzel, 30 tonna bőrrel és 40 tonna vegyes áruval; Cypria angol gőzös Liverpoolba, 760 tonna cukorral, 160 tonna fakivonattal, 100 tonna fával, 40 tonna magnessittel; Silezia osztrák gőzös Kalkuttába, 2400 tonna cukorral, 50 tonna fával, 70 tonna papírral és 110 tonna vegyes áruval; Ravenna olasz gőzös Ravennába üresen.

— **Baleset az utcán.** A via del Fossón tegnap Del Merlo Paszkál 14 éves barlettai születésű fiú elesett. Súlyos sérülést szenvedett a homlokán s emiatt a kórházba kellett szállítani.

— **Elgázolta a kocsí.** Scarpa-téren tegnap délben egy bérkocsí elgázolta Tagulja Mihály 33 éves mechanikust, aki súlyos sérüléseket szenvedett. Beszállították a kórházba.

— **A fertőben.** A városi rendőrség egyik detektívje tegnap feltartóztatta az utcán Perkovics Katalin 16 éves leányt, aki éjjeli kalandokból tartja fenn magát. A rendőrörvos megvizsgálta a leányt és megállapította, hogy beteg. A kórház bőrgyógyászati osztályába szállították.

— **Roszsul lett az utcán.** Tegnap délután öt órakor az Erzsébet téren rosszul lett egy 35—40 év körüli asszonyt. Beszállították a kórházba, ahol még mindig nem tért magához s így kiletét sem tudták megállapítani.

— **Tilos éneklés.** Conzani János 26 éves metkovicsi és Bacich Péter 28 éves arbei munkások ma éjjel hangos nótázással mentek végig a fiumei utcákon. A rendőr figyelmeztető szavaira nem akartak hederíteni. Bekisérték őket. A rendőrbíró 12—12 órai elzárásra ítélte a két garázda embert.

— **Viperák.** A legnagyobb ritkaságok közé tartozik, hogy valaki télen viperával találkozék. Azt mondják, hogy az a kigyó, amely télen is kiűn marad, meg van sebesülve. E hó 24-én Cayle község közelében egy vipera megmarta Zezelic Antal földműves juhát, amely belepusztult a marásba. Másnap Klepac József erdőőr Terzattó közelében rálépett egy viperára, amely ráágaskodott az erdőőrrre, azután egy szikla alá menekült.

— **Boszniai törökök álmodozása.** Tegnap este egy susáki kávéházban egyik munkatársunk beszélgetést folytatott Omer Haminnudin effendi szerajevói magánzóval, a ki az Abdul Hamid szultán detronizálásával kezdődött ifjú-török uralom elől menekült a bosnyák fővárosba. Haminnudin újságíró volt hazájában és többek között igen érdekes dolgokat mondott el boszniai törökök aspirációiról és jövőbeli terveiről.

— Boszniában nagy örömmel fogadták — mondotta a beszélgetés során a török ur — az osztrák kormány intézkedését, mely a muzulmán vallást is a bevett vallásfelekezetek közé sorozta. Ezzel a törökségnek olyan bázist adtak, mely lehetővé teszi, hogy az osztrák-magyar monarchia területén élő törökök minden tekintetben hűvek maradjanak a földhöz. Ezekétt a török embert ellenségnek, üldözendő alanyként tartották Bosznia-Hercegovina területén, most azonban a mohamedán vallást épp úgy védi a törvény, mint akár a katolicizmust.

— Csak egy dolog van, amely eleséggeszti a boszniai törököket s ez az, hogy a jelenlegi kormányrendszer nagyon kedvez a horvátoknak. A mi iskoláink, melyek a vallási berendezkedésekben bírják alapjukat, a jelen viszonyok között nem állják ki a versenyt az állami támogatásban részesülő különféle horvát tanintézetekkel s így bizony a gyermekeink vajmi hamar fogják elfelejteni nem csak a nyelvüket, hanem a vallásukat is.

— És bizony a boszniai szlávok (szerbek, horvátok) nagyon durván éreztetik felsőbbbőségüket a számbeli jóval gyengébb törökséggel szemben. A reakció törvénye azonban itt is érvényesül. Néhány vagyonos és emellett intelligens török a műveltség terjesztésével és a politikai szervezkedés erejével akarja megőrizni a boszniai törökséget.

— E cél elérése Budapesten Turáni Társaság neve alatt egyesület alakult, mely egy török haladópart szervezésén és egy Szerajevóban megjelenendő török napilap alapításán fáradozik. A Turáni Társaság számára egy magát megnevezni nem engedő uri ember 300.000 koronát adományozott. Ezenkívül sokan részvényjegyzéssel járulnak hozzá a lap alapításához. Nemesak szerkesztőség, hanem külön nyomda is szükséges a török napilaphoz. Ez a napilap a török nemzeti öntudat felébresztésén és istápolásán kívül a horvát prepotencia visszaszorításának módjaival is foglalkozik majd.

A lapot olyan magyar újságírók fogják szerkeszteni, akik ezidőszent a Turáni Társaság segítségével Törökországban időznek, a török nyelv és irodalom alapos megismerése céljából.

— **Tévelygő lélek.** A Corso moziban ma este a „Tévelygő lélek” című, nagyhatású négyfelvonásos drámai színjáték kerül előadásra.

— **Olcsóbb lett a táviratlevél.** A kereskedelemügyi miniszter rendeletben közli, hogy a táviratlevelek díja február elsejétől savankint az eddigi két fillér helyett 1,5 fillér lesz a belföldi forgalomban. Elrendelte továbbá a miniszter, hogy február elsejétől kezdve egy a féljéjjeli, mint az egész éjjeli táviratszolgálatot tartó posta- és táviratváltatok délután hat órától kezdve kötelesek táviratleveleket elfogadni.

+ **A szerb moratórium megszűnése.** — Belgrádból jelentik nekünk: Január 30-án véglegesen lejár az a moratórium, melyet az első balkáni háború idején életbeléptettek. Kereskedői körökben félnék tőle, hogy egyes szerb cégek a moratórium megszűnését arra fogják felhasználni, hogy ok nélkül esődbe menjenek. A szerb kereskedők központi szervezetei emel fogva elhatározták, hogy együttesen fognak eljárni a esőhárd fizetésképtelenségek megakadályozására.

NÉMET SZOBALÉANY

ki gyermekekkel is bánni és varrni tud uri házuál alkalmazást keres. Meghívást „Szobaléany” jellegre kiadoba kér.

TOZSDE.

	Ján. 28 Zárlat	Mai ár. 1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	842.—	843.—
Osztrák hitelrészvény	637.50	638.50
4%-os koronajáradék	82.90	83.60
Osztr.-magy. államvasút	711.50	713.50
Jeizalógbank	435.50	437.50
Leszámitolóbank	520.—	518.50
Hazai Bank	289.—	289.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	521.50	523.50
Rimamurányi	642.50	645.50
Salgótarjáni	757.—	758.—
Közuti Vasút	618.50	623.—
Városi Villamos	328.—	329.—
Adria	593.—	—
Déli Vasút	102.50	—
Magyar Cukoripar	2545.—	—
Rizsgyár	3700.—	—
Budapesti Gabonatőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Búza áprilisra	11.84	11.90
Búza májusra	11.85	11.92
Búza október	10.89	10.98
Rozs áprilisra	8.92	8.95
Rozs októberre	8.50	8.57
Zab októberre	7.84	7.87
Zab áprilisra	7.70	7.81
Tengeri májusra	6.80	6.84
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	636.50	638.—
Magyar hitelrészvény	842.—	842.50
Osztrák magyar államvasút	712.—	713.50
Déli Vasút	—	102.50
Alpesi	806.—	810.—
Skoda	761.—	763.—
Osztr. koronajár.	84.80	—

Fiumei és trieszti értékek:

	Legutóbbi köte- sek átlagár.
Fiumei 4%-os kölcsönköt.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	115.—
Litorale Bank és Takaréksz.	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Inefficienter“ tengerhajóz.	250.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1400.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1100.—
Orient tengerhajózási társ.	1420.—
Ált. Forgalmi r. t. régi	—
„uj	—
Magyar Olajgyár	200.—
Austro-Americana	301.—
Navigazione Libera Trieste	612.—
Osztrák Lloyd	619.—
Stabilimento Tecnico	9835.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	400.—
I. Trieszti Rizsgyár	560.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	437.—
Spalatoi Portland Cement	370.—
Assicurazioni Generali . . . . . Nap.	888.—
Riunione Adriatica	3765.—

Jó étvágy

a fődolog. Aki azonban ennek hiányát érzi, vegye a Scott-féle csukamájolaj-emulsiót, mely évtizedek óta, mint bevált erősítő szer ismeretes. Ellentétben a közönséges halolajjal a Scott-féle emulsió jóízű és oly könnyen emészthető, hogy e kipróbált erősítő szer szedése semmiféle nehézséget nem okoz. A Scott-féle csukamájolaj erősíti a testet és egyttal jó étvágyat, úgy hogy a megszokott étkeket ismét jó étvágygyal eszszük s új erőhöz jutunk.

Ugy felnőtteknek, mint gyermekeknek, mint erősítő szer kiváló szolgálatot tesz, minden időben úgy télen, mint nyáron a kizárólag a legfinomabb alkotórészekből előállított Scott-féle csukamájolaj-emulsió.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld SCOTT & BOWNE Ges. m. b. H. címére. Wien VII, akkor egy gyógyszer társulat próbapackagot küldünk.

Hattyu gözmosóda

Fiume, Via Acquedotto 2 sz. (Kucich ház) és a Via Goldoniban (a Dubravčić házbán). Vállalatát a mai kor igényeinek megfelelően, vegytisztító üzemmel kibővítette, melyre a közönség szíves figyelmét felhívja. Gyors kiszolgálás. Telefon 9-88. Tisztelettel

Bredár Lajos.

Távirat — Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jan. 29. Ma csendes napja volt a képviselőháznak. Ma 40 éve halt meg Deák Ferenc és ennek emlékezte is hozzájárult a nyomott hangulathoz. Alig voltak hatvanan, mikor Beöthy elnök az ülést megnyitotta. Elfogadták az ujoncjavaslatot harmadszori olvasásban és a vízlecsapoló társulatok előlegeiről beterjesztett javaslatot.

A szombati ülésen bizottsági választások lesznek és Bethlen István gróf megintterpellálja Tiszát a román paktum ügyében.

Khuen-Héderváryt megoperálták.

BUDAPEST, jan. 29. Khuen-Héderváry Károly gróf ma a Herzel-szanatóriumban ismét szemoperációnak vetette alá magát. Ezuttal a volt miniszterelnök jobb szeméről távolították el a szürke hályogot. Az operáció jól sikerült.

A választókerületek.

BÉCS, jan. 29. A Neues Wiener Tagblatt értesülése szerint a belügyminiszteriumban már elkészültek az új választókerületek beosztására vonatkozó munkálatokkal. Ezt egy külön bizottságnak fogják kiadni és még husvét előtt letárgyalja a Ház, mert Tiszának az a terve, hogy a legközelebbi választásokat már e szerint ejteti meg.

Tisza Bécsben.

BUDAPEST, jan. 29. Tisza István az éjjel Bruckon át Bécsbe utazott. Bruckon a vonaton fékszakadás történt, ami miatt a miniszterelnök egy fél órai késéssel érkezett Bécsbe. Megérkezése után Buriánnal tárgyalt, majd 10 órakor Schönbrunnba hajtatott, ahol külön kihallgatáson jelent meg a király előtt. Tisza folyó ügyekről tett jelentést ő felségének, azaz bejelentette, hogy a sajtójavaslatot és az ujoncjavaslatot tető alá hozta.

Birák szervezeti szabályrendelete.

BUDAPEST, jan. 29. A képviselőház felhatalmazása alapján az igazságügyminiszter már elkészítette a birák szervezeti szabályrendeletét.

VELENCE

Bonvecchiati szálló

a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás lift, gőzfűtés, fürdők, nagy éttermek.

== Teljes penzió napi 10 líráért. ==

VILLA ABBÁZIÁBAN KIADÓ!

Szép kis villa, remek fekvéssel, hosszabb időre olcsón kiadó. Közelebbet Mühlrad kárpitosnál, Abbázia, Deutsche Schule.

A Fiumei Kereskedelmi Bank

Részvény Társaság
(Adria-palota)

takarékbetéteket

5%-kal

kamatotzat.

A román paktum.

BUDAPEST, jan. 29. A román nemzeti komité ma délután a Continental-szállóban a kormányval kötendő paktum ügyében értekezletet tart. Délelőtt szűkebb körű előértekezletet tartottak a komité vezetői.

A horvát pénzügyi egyezmény.

BUDAPEST, jan. 29. A horvát pénzügyi egyezmény regnikuláris bizottságát már a legközelebb megalakítják. A 8 tagú bizottságban 6 munkapárti és 2 ellenzéki foglal helyet. Az erről szóló értesítést a munkapárt már elküldötte a függetlenségi- és alkotmánypártnak.

A 14. § életbelép.

BÉCS, jan. 29. Minthogy a Reichsrat mai ülésén a cseh agráriusok obstrukciója ismét teljes erővel tört ki, a kormány elhatározta, hogy holnap elnapolja a Házat és holnapután életbe lépteti a 14-ik szakaszt annak alapján alkotja meg a pénzügyi felhatalmazásról szóló törvényt.

Ujabb kamatleszállítás.

BÉCS, jan. 29. Az Osztrák-Magyar Bank legközelebb ismét leszállítja a kamatlat egy fél százalékkal. A kamatláb leszállítását a bank legközelebbi igazgatósági ülésén fogják kimondani. Ezzel a bank visszatér a rendkívüli pénzügyi helyzet előtt fennállott helyzetéhez.

Venizelosz Bécsben.

BÉCS, jan. 29. Venizelosz görög miniszterelnök megérkezése reggelre volt jelezve, de csak délben érkezett meg, mert tegnap este Berlinben Vilmos császárral színházban volt. A görög miniszterelnök fogadására nagy előkészületeket tesznek. Berchtold gróf holnap ebédet ad a tiszteletére, azután öfelsége fogadja Venizeloszt.

A Polónyi-Lengyel-pör.

BUDAPEST, jan. 29. A Polónyi Géza volt igazságügyminiszter és Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő között keletkezett pör sok halogatás és sürgetés után végre befejezést nyer. A budapesti esküdtbíróság elnöke a nagy pör főtárgyalását március 23-ik és következő napjaira tűzte ki. A főtárgyalás előreláthatólag az egész márciusi esküdtbírósi ciklust igénybe veszi.

Tisza és Venizelosz.

BUDAPEST, jan. 29. Tisza István gróf miniszterelnök ma reggel Bécsbe utazott, hogy a királynak jelentést tegyen a politikai helyzetről. A kihallgatás után Tisza a külügyminiszteriumba megy, ahol részt fog venni a Venizelosz görög miniszterelnök tiszteletére adandó díszebéden.

BÉCS, jan. 29. Minthogy közbejött akadályok miatt Venizelosz csak délben érkezett Bécsbe és a külügyminiszter holnap ad tiszteletére ebédet, holnap pedig Tiszának Pesten kell lenni, így Tisza nem is lehet jelen az ebéden. A miniszterelnök ma este visszatartozik Budapestre.

De La Ville

SZALLODA ÉS KÁVÉHÁZ

FIUME, DEÁK-KORZÓ.

50 szoba

— A magyarság találkozó helye. —

Kitűnő kavéházi italok és ételek. Bel- és külföldi lapok.

Estéknént BARCZA JENŐ hírneves cigányzenekara hangversenyez.

Tulajdonos: BUDAI KÁROLY.

HÁZIKOSZT KAPHATÓ.

Igen izletes házikosztot kaphat uriemberből álló társaság esetleg egyes személyek is. Bővebbet via Adamich 8. III. emelet.

A horvátországi magyar iskolák.

BUDAPEST, jan. 29. A M. T. F. hivatalosan megegyezik azt a hírt, amely szerint a magyar kormány a horvát-szerb koalícióval titkos paktumot kötött arra, hogy megszüntetik a horvátországi magyar iskolákat. Ezzel szemben hivatalosan kijelentik, hogy a horvátországi magyar iskolák fejlesztése az eddigi mértékben fog haladni.

Pasics és Venizelosz Pétervárott.

BELGRÁD, jan. 29. Az itteni lapok hivatalos forrásból jelentik, hogy Pasics addig marad Péterváron, amíg Venizelosz oda érkezik.

Berta-Hackl bünpöre.

BUDAPEST, jan. 29. A Kuria tudvaleg megsemmisítette a törvényszéknek Barta-Hackl Lajos zenetanító hitvesgyilkossági kísérlete ügyében hozott ítéletét. Az ítéletet azért semmisítette meg a Kuria, mert nem hallgatták meg az egészségügyi tanács véleményét a vádlott elmeállapotát illetően. A mai tárgyaláson ezt a véleményt bemutatták. E szerint Barta-Hackl időleges elmezavarban (paranoia) szenved. A vádlott személyi adatainak felvétele után az ügyész indítványára zárt tárgyalást rendeltek el, mely még most is tart.

Tüntető karzati közönség.

PÁRIS, jan. 29. A képviselőház tegnap délutáni ülésén a karzatokról nyomtatott papirlapokat dobtak a képviselők közé. Egyben azt kiáltották le a terembe: Le a kiéhezőkkel! Igazságot akarunk! A teremőrök hamarosan kivezették a tüntetőket.

Ski szerencsétlenségek.

KARLSRUHE, jan. 29. Pierren francia skibajnok tegnap a Vogézek között egy skiturán elfáradt és leült pihenni, de elaludt és megfagyott. Ugyanott egy stuttgarti orvos fia skifutás közben belezuhant egy árokba, ahol összezsuzta magát.

FREIBURG, jan. 29. Erhard Ferenc orvosnövendék egy skiturán nekifutott egy nagy fenyőfának, melynek egyik ága a hátsába fúródott. Erhard azonnal meghalt.

Összeütközött kompok.

BREGENZ, jan. 29. A Bódeni tavon közlekedő Habsburg gőzkomp a sűrű ködben összeütközött egy bajor komppal. A Habsburg és több vontató hárka jelentékeny károkat szenvedett.

Elsülyedt gőzös.

FLENSBURG, jan. 29. Bornholmól Hamburgba való útján a „Vorwärts“ három árbócos nagyvitorlás léket kapott, minek folytán elsülyedt. A hajó egész legénysége életét vesztette a habokban.

Expresszvonat víz alatt.

LONDON, jan. 29. San-Franciscóból jelentik: A chicagói expresszvonat száz utas-

Szénüzlet nyitás.

A nagyérdemű közönségnek tisztelettel tudomására adom, hogy az „Ilona fürdő“ udvarában

—o SZÉNÜZLETET NYITOTTAM o—

hol is porosz valamint trifaili darabos kőszén bármilyen mennyiségben a legolcsóbb árak mellett, **leőlmozott zsákokban**

házhhoz szállítva

kapható. Megrendeléseket 13-92 és 13-93 telefonszámok alá kérek.

Kérem a n. é. közönség szives támogatását. Teljes tisztelettel

Kell Henrik

sal belerohant az árvízbe és víz alá került. Csak a vonatvezető lélekjelenlétének köszönhető, hogy mind a száz utas vízbe nem fullt.

Nyugtalanág Haiti szigetén.

BERLIN, jan. 29. A „Vineta“ német páncélos cirkáló, mely 26-ika óta Port au Prince kikötője előtt áll, tegnap egy 80 főből álló csapatot két gépfegyverrel partra tett a német érdekek megvédése végett. A „Vineta“ a Haitiből érkező nyugtalanító hírek miatt időzik már néhány nap óta a port-au-prince-i kikötőben.

Rettenetes tragédia.

MADRID, jan. 29. Megrendítő dráma történt tegnap Madridban. Egy Grouz Mária nevű urileány, aki megtudta, hogy anyjának kedvese van, vitriollal öntötte le az öregedő asszonyt s esábitóját, azután öngyilkossá lett. Grouzné és a fiatalember nyomban megvakultak. Az elkeseredett leány néhány héttel ezelőtt tudta meg, hogy anyja nálánál jóval fiatalabb emberrel viszonyt folytat. Több ízben tett e miatt szemrehányást az öreg asszonynak, aki meg is igérte, hogy szakít kedvesével. A viszony ennek ellenére is tovább folyt. Mikor a leány látta, hogy minden igyekezete hiába való, kétségbeesett tette határozta el magát. Vitriolt vásárolt s mikor anyja találkozára indult, egyszerre előgrott Grouz Mária s mindkettőjüket leöntötte a maró folyadékkal. Azután föbelötte magát. Nyomban meghalt.

Nincs munka Amerikában.

NEWYORK, jan. 29. Az Egyesült-Államokban az utóbbi hónapokban észlelt általános gazdasági depresszió még mindig nem javult. Ennek hatása különösen a munkáspiacon nagyon észlelhető. A vállalatok egyre elbocsátják munkásaikat, míg a munkanélküliek száma napról-napra tömegesen szaporodik. Erre való tekintettel a bevándorlási hatóság az amerikai bevándorlási törvény rendelkezéseit a szokottnál is nagyobb szigorral alkalmazza, hogy mennél több Európából érkező akadályozzon meg a partraszállásban. Ujajában a Kanadába kivándorlók partraszállását is megnehezítik.

Lemészárolt zarándokok.

ODESSZA, jan. 29. A „Lazarev“ hajó, amely zarándokokot hozott vissza, tegnap érkezett ide. A zarándokok beszéltek, hogy arab rablók támadták meg őket és hatvan zarándokot legyilkoltak.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYOGYSZERTÁRA

a városi torony mellett

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azzonali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpanok, az összes ásványvizek, toalettcikkei s szépitőeszközök stb. stb.

Tengeri fürdő Lusinpiccio Cigale Strand-Hotel és Bellevue penzió - Cigale -

Minden kényelmet biztosító elsőrangú családi otthon. Magyar ház. Prospectus.

Izgató szofták letartóztatása.

KONSTANTINÁPOLY, jan. 29. Több szoftát annak a gyanuja alatt, hogy izgatottak a kormány ellen, letartóztattak.

Uj-Bulgária képviselői.

SZOFIA, jan. 29. A bolgár belpolitikai válság olyan új tényezőt hozott a felszínre, amelyre a bolgár politikusok eddig nem számítottak. Az új bolgár területek macedon lakossága, amelynek 35 képviselőt van joga a szobranjeba küldeni, önálló párttá alakult és mindenütt jelölteket fog felállítani. Ez a párt belpolitikai kérdésekben szabad kezet biztosít magának, de csak olyan kormányt támogat, amelynek külpolitikai alapelveit a hármasszövetséghez való közeledés képezi.

Francia vasutépítés Kinában.

PEKING, jan. 29. A közlekedési miniszter és a Banque Industrie január 21-én ideiglenes szerződést írtak alá egy 400 angol mérföld hosszú vasut építésére vonatkozólag Juenaufu és Csunking között. A szerződést a bank párisi főintézetében még jóvá kell hagyni. Az említett vasutvonal a Hai-phongi francia vonal és a Tatung-Lancsou-Haimoenting, továbbá a Peking-Hankaui fővonal között igen fontos stratégiai összekötővonal jellegűvel bír.

Magyar cukrászda Abbaziában Reichsstrasse 39 villa Shanzer.

Kizárólag természetes teavajból készített elsőrendű cukrászsütemények. Rendelések házhhoz szállítva gyorsan eszközöltetnek.

Kávé, csokoládé, frissítő italok.

o Torretta városrészben jutányos áron o

o ELADUNK HÁZÉPÍTÉSRE o

o ALKALMAS TELKEKET o

o megfelelő építési kölcsönt megszerez o

o zük. o

o Vízvezeték, csatornázás, vilanyvilágítás o

o Felvilágosításokat adhatnak alanti o

o címen: o

o Néplakásokat építő r. t. o

o Via Carlo Goldoni 1, a dohánygyár mö o

o gött. Telefon: 10—21. o

Magyar-Horvát tengeri Gőzhajózási R.-T., Fiume**Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.**

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás ezek közül hetenként

4 gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa), Castelnuovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra. Cattaróig csak 24 óra

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajóösszeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajóösszeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Vencziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak. Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb.

Fiume-Corfú-Patras kétszer havonként.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatóság és a m. kir. államvasutak városi menetjegyirodája.

Kö- mentes! **Köszén** nagyban és kicsinyben házhhoz szállítva, legolcsóbban kapható: **MOMCSILOVICS és Tsa Bet. Tság. cégnél,** mentes! Por-
Via Amicis 8 sz., Telef. 422. Állandó szállításnál és waggonrakományoknál verseny árak!

KÖZGAZDASÁG.

+ **Harc a magyar kivándorlási engedélyért.** Jelentettük a minap, hogy Ballin legutóbbi budapesti tartózkodása alkalmával illetékes helyen szóba hozta, hogy a Hamburg-Amerika Linie hajlandó volna az egész magyar kivándorlási hajószolgálatot ellátni, ha a kormány a Pool-szerződést felmondja. A hajóstársaságok között lévő nagy versenyharc következménye, hogy a Norddeutscher Lloyd igazgatói most szintén Budapestre siettek és, mint halljuk, illetékes helyen ugyanolyan ajánlatot tesznek, mint Ballinék. A magyar kormány tehát egyszeriben abban a helyzetben lesz, hogy a legnagyobb hajóstársaságok ajánlata felett határozhat és éppen a Poolhoz tartozó leghatalmasabb társaságok azok, amelyek a Poolal szemben vállalt kötelezettsége alól nemcsak feloldani képesek, hanem ezt a feloldást egyenesen megkövetelik. A Norddeutscher Lloyd igazgatói közölni fogják az osztrák kormányval kötött megállapodásukat és nyilván e megállapodás erkölcsi súlya alatt a magyar kormánytól is hasonló megállapodás létesítését fogják kérni. Az osztrák kormányval történt megegyezés lényege az, hogy a Norddeutscher Lloyd átengedi a tulajdonában lévő Austro-Americana részvényeket a kormánynak és hozzájárul ahhoz, hogy a jövőben az Austro-Americana lássa el az egész kivándorlási hajószolgálatot. Minthogy pedig ilyenformán az osztrák kormány lesz az Austro-Americana tulajdonosa, a kivándorlási hajószolgálat kizárólag az osztrák kormány intenciói szerint történhetik. Valamikor Széll Kálmán a Folyam- és tengerhajózási társasággal akarta ilyenformán megoldani a magyar kivándorlási hajószolgálatot, de akkor a kijárok meggyújtották a tervet és az egész kivándorlási ügyből botrányos panama lett, amelynek részletei még ma is izgalomban tartják a közvéleményt. Hogy a kormány most milyen álláspontra fog helyezkedni, azt persze nem lehet tudni, de remélhető, hogy a most kínálkozó nagyszerű alkalmat jól fel fogja használni a kijárok és profektorokat félrelökve, végre igazán a közérdek és nem a magánérdek és a társaságok mögött álló bankok üzleti szempontjai szerint fogja a kérdést megoldani.

Heineken Fülöp, a bémai Norddeutscher Lloyd vezérigazgatója, a Neue Freie Presse szerkesztőjével ma folytatott be-

szelgetésben a hajózási pool kebelében kitört differenciákról a következőket jelentette ki:

— Párisban, ahol, sajnálatunkra, a Hamburg-Amerika vonal nem jelent meg igényeinek a közvetlen képviselője és indokolása végett, a társaság követeléseit távollétében is behatóan megvitattuk és az összes hajóstársaságok, tehát a kontinentálisak ép úgy, mint a brit társaságok, e követeléseket egyhangulag jogosulatlanoknak és teljesíthetetleneknek jelentették ki. A Continental Pool az eredeti pool, melyen később kiszélesített alapon a brit társaságokkal való szerződés felépült. Hozzá tartoznak a Hapag kilépése után az Északnémet Lloyd, a Red Star Line, a Holland-Amerika vonal, az Austro-Americana, a Compagnie Générale Transatlantique és a Russ-Amerika vonal. Mindez a hat vonal tehát el van határozva eddigi szoros viszonyát fentartani, kiindulva abból, hogy ha a Hapag a közösségben az eddigi föltételek mellett nem érzi többé jól magát, ez rájuk nézve nem lehet ok arra, hogy bevált szervezetüket fölbomlani engedjék. Kissé másképp állottak a dolgok a kiszélesített poolal (Atlantique Conférence) melyhez a fentemlített vonalakon kívül a brit vonalak tartoznak. Ennél ajánlatosnak találtatott az eddigi pool-viszonyt fölbontani, hogy a tagoknak, kiknek száma igen nagy, alkalmuk legyen esetleges díjtételháborúban szabadkezet megőrizni. De ez a konferencia is egyhangulag visszautasította a Hapag követeléseit és elhatározta, hogy a pool fölbomlása ellenére szoros nexusban és barátságos viszonyban marad egymással.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia” szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindegyik szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és kőbányai polgári sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Faraktár. Fűrészelt, ácsolt, hasított és gömbfák; minden minőségben és terjedelemben; asztalosok, ácsok, esztergályosok, árboc-, és evező készítőik és kádárok részére; hajó, épület s egyéb célokra; fenyő, luc-, jászor-, tölgy-, jegenye-, hárs-, dió-, cseresznye- stb. fák; továbbá bükkfa, nyers és gőzölt állapotban. Ajánlom cégemet építészek, mérnökök, birtokosok, intézetek, és iparvállalatok figyelmébe. Elvállalok szállításokat Fiuméba és környékére saját fuvarommal, valamint hajón és vasuton minden állomásra. **Pavlović Drag., Fiume, Fakivitel, Iroda és raktár: Delta. Telefon 381 Sürgőny cím: Pavlović.**

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzótt JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzótt kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán Budapest, VIII., Szigetvári-u. 15. sz.

egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az EREDETI MINŐSÉG.

Kapható Fiumében: **A. CORTE** illatszertárában.

APOLLO-SZINHÁZ.

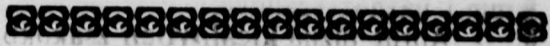
Via Aless. Volta 6. Igazgató Troppauer H.

Január 15-től január 31-ig.

Kezdeté pontosan este fél 9 órakor.

Nagy művész-esték a szerződötött elsőrangú attrakciók fellépte.

—:—: **MOZGÓ FÉNYKÉP.** —:—: Előadás után kabaré szabad bemenetel.

MENETREND KIVONAT.

Vonatok indulása Fiuméből:

Zágráb—Budapest felé:

Gyorsv.: d. e. 8.00; d. u. 6.00 órakor.

Szem. v.: d. u. 12.55; d. u. 6.08; este 10.23 órakor.

St.-Péter—Trieszt—Pragerhof felé:

Gyorsv.: d. e. 7.52; este 8.10 órakor.

Szem. v.: regg. 5.13.; déli 12.56; d. u. 5.00 órakor.

Vasuti állomási vendéglő Fiumében.

Hires jó konyha. Mindenkor kész ételek. Az érkező, elutazó és átutazó közönség, valamint a városi polgárság kedvenc találkozóhelye. Figyelmes kiszolgálásról biztosít

Kardos József, vendéglős. (Tel. 10-49.)

Vonatok érkezése Fiuméba:

Budapest—Zágráb felől:

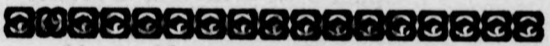
Gyorsv.: regg. 7.15; este 7.54 órakor.

Szem. v.: regg. 6.55; d. u. 4.05 órakor.

St.-Péter—Trieszt—Pragerhof felől:

Gyorsv.: d. e. 9.46; este 10.18 órakor.

Szem. v.: déli 12.09; d. u. 3.01; este 12.55 órakor.

Fehérvarrást, múhimzést

és egyéb női kézimunkákat

jutányos díjazás mellett elvégez minden ilyenemű munkákban jártas asszony. Szíves meghívásra rögtön odajön, vagy címet megad a kiadóhivatal.

Dominók

teljesen újak, urak és hölgyek számára, jutányos áron kölesönbe adatkak.

VAJDA JÁNOS, uri és női szabónál

Corso 10. sz. (Telef. 17-63.)

Elsőrendű szalon-köszén

kicsinyben és nagyban házhoz szállítva legjutányosabb árak mellett

Aprított tűzifa 2 kor. 60 fil.

métermázsánként teljes fuvarokban (körülbelül 22—25 mm.) házhoz szállítva.

Aprított tűzifa kicsinyben zsákokban 5 korona métermázsánként házhoz szállítva.

Kocsz (pirszén) faszén mindenféle tüzelő anyagok nagy raktára.

Braun Bernát és Társa Fiume

Via Stefano Türri sz. 5. (Saját ház)

Telefon számok: 528. és 16-75.

33 óceánjáró

33 óceánjáró

Austro Americana - Trieszt.

Rendes szemly- és áruforgalom, Északamerika Dél-Amerika, Kanada, Görögország, Itália és Északafrika felé.

Személyszállítás Newyorkba

Durazzo v. Valona, Patrasz, Palermo és Algir érintésével az Oceania gőzössel febr. 7-én

Durazzo v. Valona, Patrasz, Palermo és Algir érint. az Argentina gőz. jan. 24-én

Személyszállítás Buenos-Ayresbe:

Spalato v. Gravosa, Durazzo v. Valona, Patrasz, Almeira, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos és Montevideo a Sofia Hohenberg gőzössel febr. 11-én

Spalato v. Gravosa, Durazzo, v. Valona, Nápoly, Barcellona, Almeira, Las Palmas, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo érintésével a Laura gőzössel jan. 28-án

Közelebbi felvilágosításokkal az igazgatóság Triesztben, Via Molino piccolo 2, szolgál.

Még csak rövid ideig! **Kobrak-cipők** 25-50 százalék edgedménnyel!

Megérkeztek a valódi amerikai **Barry-cipők** Kizárólag árusítja:

Fiume Corso 46 **Vertes S. cipőraktára** Tel. 10-01.

A ki magot vet fákát ültet virágot tenyész
és kertjében gyönyörködni akar, az forduljon
Mühle Árpád
kertészeti nagytelepéhez
— Temesvár. —
Diszfőárjegyzek ingyen és bérmentve.

Nyomatott a „POLINNIA“ Fiumei Kereskedelmi Nyomdában (Telefon száma 400)

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv. - társaság.

F I U M E.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságot a gyár kezkeskedik

Uj nagy butorraktár

Via Galileo Galilei N.º 2 a Dániel mólóval szemben.

Nagy raktár fényezett butorokban, egyes darabokban is valamint fényezett és matt butorokból álló szobaberendezésekben, közepes árak mellett.

Vasbutorok, ablakredőnyök különlegesség fényezett székekben. Mindennemű kárpitosmunkák, javítások is elvégeztetnek.

Alacsony árak.

Az n. é. közönség pártfogásába ajánlja magát.

Tomisich Ignác.

A görzi asztalos- konzorcium és a Mirkovics-cég volt ügynöke.

Vizhatlan esőköpenyek.

Urak részére 24 K.-tól feljebb
Hölgyek „ 24 „ „

Esőköpenyek gyermekek részére; tanulóknak igen praktikus,

12 Kor.-tól feljebb.

Nagy választék

pénzügyőrök rendőrök, vadászok stb. részére való köpenyekben.

Árjegyzék ingyen.

Haas Leopold

Telef. 12-67.

FIUME

CORSO 6.

Metallum

Legkeresettebb családi lámpa, K. 1.— és feljebb
Asztali lámpák, felszerelve K. 8.— és feljebb.
Vállalunk teljes villamberendezéseket, jutányos árban!

„Unitas“ Műszaki —

Ipar Vállalat, Fiume,

Via E. Amicis 9 sz., Telefon 292.

(Fenice színházzal szemben).

SCHÖN I. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖN I.

Via Carducci 12, II. em.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- ápolás (manicur, villanyos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfűsülések elvállaltatnak. Fűsülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Telefono 11-89.

Egy tisztességes
ujságáruló rikkancsot

napi 2-3 korona biztos keresettel délutáni foglalkozásra keres

A TENGERPART

kiadóhivatala.

Ujságkihordó fiukat

vagy asszonyokat
jó fizetéssel felvesz.

A TENGERPART

kiadóhivatala.